

Oikaisuvaatimus

3.3.2020

Rovaniemen kaupunki
Elinvoimalautakunta

ROVANIEMEN KAUPUNKI	
03. 03. 2020	
Di...	3532/2018 10.03.02.02.

ROVANIEMEN KAUPUNKI

03. 03. 2020

05.11.2019

Wlo. 13.41

Asia: kuntalain 137 §:n mukainen oikaisuvaatimus elinvoimalaitakunnan päätöksestä 25.2.2020/§ 20 : Rovaniemen kaupungin yksityistiekäytäntöjen päivitys 2018.

Viite: kaupunginhallituksen päätökset 25.2.2019/§ 76 ja 18.11.2019/ § 403

Vaadin, että elinvoimalautakunta poistamaan tekemänsä 25.2.2020/ § 20 päätöksen kunta- ja hallintolain vastaisena.

Vaatimuksen perustelu:

1.) Päätöksen perusteeksi on otettu kaupunginhallituksen päätökset 25.2.2019/ § 76 ja 18.11.2019/§ 403. Edellä mainitut päätökset ovat hallinto-oikeuden käsiteltävinä Hallintopäätös on pääsääntöisesti täytäntöönpanokelpoinen silloin kun se on saanut lainvoiman. Näin ollen valitusajan kuluessa tehty valitus siirtää täytäntöönpanoa. Se, että täytäntöönpano on sidottu lainvoimaan keskeinen yksityisen oikeussuojan sekä muutoksenhaun toimivuuden tae. Päätöstä, johon saa hakea muutosta valittamalla, ei siis saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, jos laissa tai asetuksessa niin säädetään tai jos päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti, tai jos päätöksen täytäntöönpanoa ei yleisen edun vuoksi voida lykätä. *Tällöinkään täytäntöönpanoon ei kuntalain mukaan kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon seurauksena hyödyttömäksi tai jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon.* Edellä olevalla perusteella Rovaniemen kaupungilla ei ole mitään sellaista syytä, jonka perusteella se voisi toimeenpanna edellä mainitut hallintopäätökset uudella muuttetulla päätöksellä.

2.) Rovaniemen kaupunki on katsonut päätösten 25.2.2019/ § 76 ja 18.11.2019/ § 403 olevan laillisia ja laillisessa järjestyksessä syntyneitä (tätä ne eivät kuitenkaan ole), koska se on esittänyt hallinto-oikeudelle, että 25.2.2019 päätöksestä tehdyn kunnallisvalituksen hylkäämistä. Hallintoasian käsittelyssä on lähtökohtana, että päätöksen kohteen kannalta myönteiset, oikeuksia perustavat ja etuja suovat hallintopäätökset ovat pysyviä. Päätöksen pysyvyys merkitsee, että asiaa ja siinä tehtyä päätöstä ei yleensä voi ottaa samassa elimessä asiallisesti uudelleen ratkaistavaksi. Pysyvyys rajoittaa erityisesti viranomaisen mahdollisuutta oma-aloitteisesti peruuttaa päätös kokonaan tai muuttaa sitä olennaisesti. Vielä vähemmän laillista on, että sellainen päätös, joka on hallinto-oikeuden käsittelyssä, otetaan jossain kaupungin toimielimessä uudelleen käsiteltäväksi ja siitä tehdään kokonaan uusi päätös.

Hallintolain 6 §:n mukaan viranomainen voi käyttää valtaansa vain laista johtuvaan tarkoitukseen. Elinvoimalautakunnan päätös on siten tarkoitussidonnaisuuden periaatteen vastainen, koska siinä toimivaltaa on käytetty muussa kuin laista johtuvassa tarkoituksessa.

Hallintolain 6 §:n perusteluihin sisältyy vaatimus siitä, että viranomaisen toimien on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia. Säännös merkitsisi luottamuksensuojaperiaatteen laintasoista vahvistamista. Mainittu periaate merkitsee ennen muuta yksilön suojaa julkista valtaa vastaan. Luottamuksen suojaamisen keskeisenä sisältönä on, että yksityisten tulee voida luottaa viranomaisten tekemien hallintopäätösten pysyvyyteen. Luottamuksensuojan periaate rajoittaa edunsuovien päätösten peruuttamista taannehtivin vaikutuksin ja yleensäkin päätösten muuttamista yksityiselle haitalliseen suuntaan. Korkein hallinto-oikeus on viimeaikaisessa ratkaisukäytännössään toisinaan viittanut luottamuksensuojan periaatteeseen, esimerkiksi päätöksissään 2017:17 ja 2018:51.

3.) Yksityistielain 84 §:ssä esitetyt avustamisen perusteet eivät luo kaupungille velvollisuutta avustaa tiekuntia tai saattaa jäseniään eriarvoiseen asemaan. Silloin kun kysymyksessä on kunnan itsellensä ottama tehtävä, kunnan avustamista sitovat kaikki hallintovallan rajoitusperiaatteet. Perustuslain 6 §:n mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ilmaisua ”yhdenvertaisuus lain edessä” on normaalisti tulkittu huomattavasti laajemmin kuin sen historiallinen syntytausta antaa aiheita. Yhdenvertaisuutta on tulkittava niin laajasti, että se kattaa viranomaistoiminnan kokonaisuudessaan mukaan lukien julkisten palvelujen tuottamisen (PeVM 25/1994vp ja PeVM 10/1998vp s.12).

Perustuslain 106 §:n mukaan, jos tuomioistuimen käsiteltävänä olevassa asiassa lain säännöksen soveltaminen olisi ilmeisessä ristiriidassa perustuslain kanssa, tuomioistuimen on annettava etusija perustuslain säännökselle. Perustuslakivaliokunnan mukaan: säännös perustuslain etusijasta vahvistaa perustuslain olevan osa tuomioistuimissa sovellettavaa oikeutta ja turvaa perustuslain säädöshierarkkisen ylemmän asteisuuden käytännön soveltamistilanteissa (PeVM 10/1998vp).

4.) Myöskään päätöksen perusteluissa esitetty: *Kunta voi päätöksellään (YksTL 84 §) avustaa yksityisteiden tienpitoa, joka käsittää kunnossapidon ja rakentamisen, myöntämällä avustuksia päätöksiensä mukaan.* Väite on paikkansa pitämätön. Kuntalain 7 §:n mukaan kaupungilla on edelleen mahdollisuus avustaa yksityisteitä. Pykälän perusteluissa lausutaan, että kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät ja järjestää sille laissa erikseen säädetyt tehtävät. Kunnan itselleen ottamien tehtävien osalta kuntalaissa ei määritellä yleisen toimialan määräytymisperusteita. Näin on muun muassa Inarin kunta tehnyt. Sen teknisen lautakunnan pöytäkirjassa 27.2.2019/§ 10 lukee: teknisen johtajan ehdotus; Tekninen lautakunta päättää, että yksityistieavustukset maksetaan kuntalain perusteella voimassa olevan päätöksen mukaisesti. Päätös; *Tekninen lautakunta hyväksyi yksimielisesti teknisen johtajan ehdotuksen.* Kunnan avustus ei ole sidottu tiekuntaan, kuten Rovaniemen kaupungin elinvoimalautakunnan yrittää päätöspöytäkirjassaan selittää.

5.) Elinvoimalautakunnan päätöspöytäkirjan mukaan kaupunki käyttää tiekuntien avustamiseen 650 000 euroa. Rovaniemen kaupunki kerää entisen maalaiskunnan alueelta noin 10 miljoonaa euroa kiinteistövero. Kaupunki palauttaa vain noin 6.5 prosenttia keräämistään kiinteistöverosta entisen maalaiskunnan alueelle. Kaupunki harjoittaa entisen maalaiskunnan asukkaita kohtaan täydellistä siirtomaapolitiikkaa. Kiistanalaiset yksityistiet sijaitsevat juuri entisen maalaiskunnan alueella ja ovat osaksi sellaisia yhden tai kahden vanhemman henkilön asuttamia talouksia, jotka eivät voi tiekuntaa muodostaa.

Kiinteistöjen alkuperäinen verotus perustui 31.8.1978 säädettyyn katumaksulakiin (670/78). Katumaksulaista oli 27 päivänä kesäkuuta 1980 annettu asetus (513/80). Asetuksen 2 c § kuului: *Kunnalle suoritettavasta katumaksusta annetun lain 9 §:n 1 momentin tarkoittamassa kunnanhallituksen päätöksessä, joka koskee kadun rakentamisesta ja kunnossapidosta aiheutuneiden kustannusten vahvistamista, on erikseen mainittava ne kustannukset, jotka saman lain 7 §:n 3 momentin nojalla siirretään kolmelle seuraavalle vuodelle. Samoin on päätöksestä käytävä ilmi edellisiltä vuosilta siirretyt kustannukset ja mahdollisesti seuraaville vuosille vielä siirtyvät kustannukset.*

Katumaksulain alkuperäinen tarkoitus oli katujen rakentamisesta ja kunnossapidosta kunnille aiheutuvien kustannusten kattaminen. Katumaksulaki kumottiin säädetyllä erillisellä lailla katumaksun kumoamisesta (657/1992). Kun nyt voimassa oleva kiinteistöverolaki (654/1992) säädettiin, pidettiin tärkeänä yhdistää kiinteistöjen harkintaverotus ja asuntotulon verotus sekä katumaksu yhdeksi kiinteistöveroksi, koska katsottiin, että kiinteistöverojärjestelmän tavoitteita ei voida toteuttaa tekemällä yksittäisiä muutoksia veroja ja maksuja koskeviin lakeihin. Samalla veropohjaa laajennettiin koskemaan enemmän kiinteistöjen ja niillä olevien rakennusten arvoa sekä muun muassa voimalaitoskiinteistöjä (HE 50/1992vp s.3). Nykyinen kiinteistövero perustuu osin katumaksulakiin, jonka tarkoitus oli teiden ja katujen kunnostuskustannusten kattaminen.

Näyttää siltä, että Rovaniemen kaupunki haluaa, että sen päätöksiä yksityistieasiassa käsitellään muissakin viranomaisissa kuin hallintotuomioistuimissa. Yleensä sitä saa mitä tilaan. Kaupungin epäasiallinen venkoilu ja lainsäädännön kiertämisyrietykset yksityistieasiassa saisivat jo riittää. Elinvoimalautakunnan olisi keskityttävä tämän yksityistieasian asialliseen hoitamiseen myös entisiä maalaikuntalaisia tyydyttävällä tavalla.

